

VIITORUL ROL

LILIANA LUPAN

Absolventă a I.A.T.C. promoția 1968, Liliana Lupan a debutat cu rolul Titiei Bâlcescu, în capodopera lui Camil Petrescu, *Bâlcescu*, la Teatrul „A. Davila” din Pitești. După scurte stagii la Teatrul Dramatic din Baia Mare și la Teatrul de Stat din Sibiu, actrița pare a se fi stabilit la Teatrul Dramatic din Galați. A fost distribuită, printre altele, în : Fauny (*Adoua față a medaliilor* de L. D. Sirbu), Mariamme (*Avrul de Molière*), Lisetta (*Căsătorie prin concurs*) și Meneghină (*Casa cea nouă* de Goldoni), Judith Anderson (*Discipolul diavolului* de G. B. Shaw), Margot (*Masina de scris* de Jean Cocteau), Fiica Acum și în cele din urmă de Th. Mănescu), Mara (*Simbătă la Veritos* de M. R. Iacoban), Viola (*A 12-a noapte* de Shakespeare), Eva (*Domnul Puntila și sluga sa Matti* de Brecht, rol pentru care a primit un premiu de interpretare), Valeria (*Rugăciune pentru un disc-jockey* de D. R. Popescu), Franziska

(*Frank al V-lea de Dürrenmatt*). Rolurile diverse abordate au deprins-o să uzeze nu numai de incontestabilul ei farmec, ci și de mijloacele expresive inserite într-un registru destul de larg — de la ingenuă comică la ingenuă dramatică. Talentul ei se manifestă liber, spontan, servinduse dezvoltă de unele firese dodindite, ale mizeriei.

„Sunt solicitată, concomitent, de două eroine captivante : Maica cea tineră din piesa intr-un act cu acest titlu a lui Emil Isac și Erji din *Avram Iancu* de Lucian Blaga. Maica cea tineră este o fată închisă în măiestrie de către părinți, spre a o despărți de iubul ei. Forța vitală a personajului va ieși la iveală cu prilejul unei nunți, cind o tânără din sat o va trezi din «somnul neînțeleșit», îspitind-o să urmeze chemarea naturii. Plină de indoicii, dar aspirând din tot sufletul să revină la viață. Maica va ieși pe poartă măiestirii. Ajunsă la nuntă, o va uide pe mireasă.

În cadrul Studioului actorului, împreună cu două colegi, Ioana Cîțu Baciu și Victoria Suchici, sub îndrumarea regizorului Adrian Lupu, vom să aducem în față spectatorilor trei ipostaze ale femininității, desinse, parcă, din piesele lui Federico García Lorca. În ce mă privește, cauți mijloace de expresie corespunzătoare stăriilor sufletești ale eroinei, mă străduiesc să gradez evoluția spre tragie și să scot la lumină lirismul și vitalitatea ei.

Piesa *Avram Iancu* de Lucian Blaga înfățișează, după cum se știe, drama națională română, o atmosferă poetică, ușor misterioasă, învăluind situațiile dramatice.

Erji e o fată nesofisticată, o tânără de o mare puritate. Este un temperament năvalnic, dar plin de sensibilitate, în stare de o profundă înțelegere a luerurilor. Avram Iancu o fascinează ; în sufletul ei se nase admirarea, iubirea, dorința de sacrificiu. Mi se pare deosebit de subliniat faptul că sentimentele ei pentru erou nu pornesc din atracția față de bărbatul tânăr, aurolat de prestigiu războinicului, ci din capacitate de identificare cu idealul, dintr-o maturitate psihică și de gîndire surprinzătoare pentru o fată simpă ; ea știe că lupta moților săraci conducede Avram Iancu este lupta dreaptă a unui popor pentru a se afirma ca națiune.”

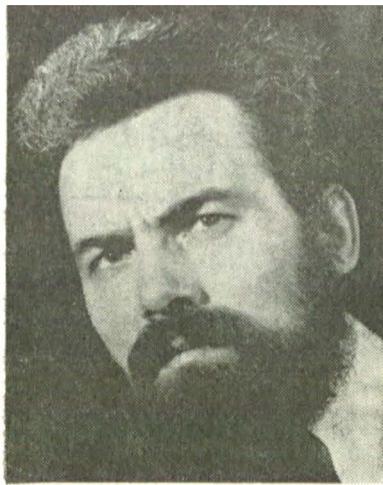
telex-, „teatrul“ • telex-, „teatrul“ • telex-, „teatrul“

Am păsit în a doua jumătate a stagiuului curent și — din surse demne de toată increderea — aflăm că planul de premiere teatrale pe întreaga țară a fost realizat în proporție de peste 50%. Desigur, fiindcă multe teatre au oferit spectatorilor cite cinci-sase premiere, compensând, bai să-i spunem, incertitudinea altora. ● Știi că

teatre populare (adică echipe de teatru de amatori cu activitate permanentă, cu plan de premiere, de spectatori și de incasări, cu deplasări și turnee etc.) funcționează în clipa de față? Treizeci și două! Cunoșcind căte ceva din activitatea acestor teatre, FAMMA vă garantează că vorbind despre rețea națională instituțiilor de spectacole din in-

treaga țară, este cazul să acordăm altă prețuire contribuției teatrelor populare.

● Fiindcă veni vorba, cel mai tîrziu teatrul popular a fost inaugurat la Zalău, cu premiera Acești îngerii triști de D. R. Popescu? Regia: Mihai Lungu; Scenografia: Radu Corciova. ● A apărut, în ediție bilingvă,

VIITORUL ROL

VISKY ÁRPÁD

Ca în orice profesie, și în teatru, cei care an noacșul de a se forma în preajma maestriilor învăță, în primul rînd, să-și disciplineze talentul, să-și întrețină tonusul creator. Visky Árpád, actor la Teatrul de Stat din Sf. Gheorghe, e un exemplu grăitor în acest sens: încă de la examenul de absolvire a Institutului de teatru „Szentgyörgyi István” din Tg. Mureș, el juca Tartuffe, ca dublură a marelui om de teatru, profesor și animator Kovacs György. Anii în care face parte din trupa de la Tg. Mureș (1966—1975) pot fi considerați un veritabil studiu postuniversitar: repetă ca directori de scenă ca Tompa Miklós, Harag György și are drept parteneri de distribuție strălucitori interpreți, ca Kovacs György, Lohinszky Lorand, Csorba András, Tarr László și. Astfel înceț, revenind la Sf. Gheorghe, el poate contribui cu energie la afirmarea acestui colectiv. Într-adovăr, de perioada cea mai fertilă a Teatrului din

Sf. Gheorghe se leagă și împlinirea personalității artistice a lui Visky Árpád. A jucat: Colibaș (*Sfintul Mitică Blajini* de Aurel Baranga), Miklós (*Dragul meu copii* de Mihésh György), Primaru (*Vizita bâtrânei doamne de Dürrenmatt*), Kurrabi (*Csongor și Tiinde de Vörösmarty Mihály*), Ciriș (*Capul de rătoi* de G. Cipriano), De La Fontaine (*O stea pe rug* de Sütő András), Széchenyi (*In virtej de Veress Dániel*), Tibore (*Bank bán* de Katona József), Eugen (*Noaptea pe asfalt* de Theodor Mănescu), rol care i-a adus premiul pentru cea mai bună interpretare la Festivalul de teatru contemporan, ediția a II-a (1979), de la Brașov. Tulio (*Cinecinea Fundație* de Antonio Buero Vallejo). În această perioadă, actorul a făcut și cîteva incercări de regie.

Veșnic nemulțumit de propriile sale performanțe, într-o permanentă și febrilă căutare creațoare, Visky Árpád își subordonează și de data aceasta expresia spontană a temperamentalui, studiului și încercărilor de rezolvare a problemelor puse de un rol complex: Cain din *Cain și Abel* de Sütő András.

„Autorul l-a conceput pe Cain în polemică față de reprezentarea biblică, devenită tradițională. În dramă, el este primul răzvrătit din istoria omenirii, primul om a căruia conștiință se trezește la gîndire critică, acționeană, luptă pentru ceea ce crede că îl se convine lui și celor ce-i vor urma. Mitudinea contestată a lui Cain nu este negare în sine; el are un ideal — eliberarea de oprirea tiranică, instălpirea omului asupra proprietului său destin, lată, deci, că piesa punte, în termeni simbolului, o problemă tinind de dialectica relației individ-putere-libertate. Această dramă (de nebunie profunzim și de o acintă actualitate) a fost prezentată cu succes de diferite trupe din mai multe țări: sunt convins că vom putea și noi, sub bagheta regizorala a lui Völgyesi András, să ne ridicăm la nivelul partiturii dramatice, al mesajului ei umanist. Credința mea de om de artă și de cetățean este că nu ajunge să traducă opera literară în limbajul scenei, ei trebuie să transmitem publicului și propriul nostru mesaj omenește“.

Maria Marin

telex-, teatrul “• telex-, teatrul “• telex-, teatrul “• telex-, teatrul “

Săptămîna patimilor de Paul Anghel. ● Este așteptat în librării — și suntem noi în sine într-o emoționantă așteptare — volumul de croniște teatrale al colegiei noastre Mira Iosif, „Teatrul nostru de toate serile“. ● Ne plac teatrele care fac o bună popularizare spectacolelor lor. Ne place reclama viație, atrăgătoare, mereu împotrî-

tată, pe care o face Teatrul Mic realizărilor sale. Dar, apreciind, că și cum se cuvine, spectacolul cu piesa Plurahid englezesc, parcă nu ne vine să dăm crezare afisului care ne informează că Man Ayckbourn este „cel mai jucat autor englez de comedie“. Poate că cel mai jucat, azi, în Anglia, poate că cel mai jucat autor en-

glez contemporan: căci cel mai jucat autor englez de comedie rămîne Shakespeare, după care vine Shaw, după care... ● Un poet, Gh. Tomozei, elogiază, într-o inspirată tabletă apărută în „Informația Bucureștiului“, programul de sală, „în formula lui ideală, criticind situațile improvizate sau caietele pe“ (Continuare în p. 53)

TEATRUL „TĂNDĂRICĂ”

PESCARUL ȘI NOROCUL

scenariu de Cristian Pepino
după Anton Pann

Data premierei : 31 ianuarie 1979.
Regia : IRINA NICULESCU. Scenografia : ANTONIO ALBICI. Muzica : VASILE SIRIL. Mișcarea scenică : MALOU IOSIF.

Interpreți : BRINDUȘA SILVESTRU, STEFAN SANDULESCU, MELANIA PETRESCU, ANA VLĂDESCU ARON, CRISTINA POPOVICI, SONIA GIBA, VALERIU SIMION, COSTEL POPOVICI, MIHAI PRUIJNSKI. Voici : JORJ VOICU, ANDI STEFANESCU, ION LUCIAN.

Anton Pann, acest „fin al Pepelei, cel ișteț ca un proverb”, a ispitit cu iusită și de multă vreme condeinat dramaturgului, fie prin zhuciumata sa viață, fie prin serierile în care prind contur o multitudine de caractere și de fapte năstrușnice, înfățișate cu debordantă veră. Pann nu e folclorist, dar renșește și sintetizează expresia spiritului popular, nu își propune un tablou social al epocii, dar lumea sa este concretă, istorie determinată, prin moravuri și prin atmosferă. Cristian Pepino propune Teatrului „Tăndărică” un scenariu care prelucrează liber opera originală, păstrându-i, însă, esența,

intr-o construcție autonomă, menită să îngăduie realizatorilor spectacolului alegerea mijloacelor de expresie. Intentie lăudabilă, de altminteri, sub rezerva de a se fi asigurat cursivitatea și claritatea textului. Or, toiemai în acest sens, scenariul săa dovedit fragil canavaua lăudându-i cam rară, iar urzeala, prea groasă. Nu contestăm pitorescul unor replici și al unor situații, cunoașterea verbului și evitarea tonului vulgar-moralizator; trauma se urmărește, însă, cu dificultate.

S-au străduit să ne ofere un spectacol pitoresc, bogat în metafore, liric, pe alocuri de un umor frust, imbinând cu vizibil efort modalități de expresie diverse. Regizoarea Irina Niculescu, scenograful Antonio Albici, compozitorul Vasile Sirli, autoarea mișcării scenei Malou Iosif și trupa de virtuozi artiști-mișinuitori. Măști uriașe se perindă altări de interpreți cu măști sau de păpuși construite în spiritul tradiției populare, mișcându-se gratuit în scenă, ca într-un dans de epocă; gesturile și situațiile sunt punctate de efecte sonore, vocile sunt bine alese și sună clar, fie că aparțin unor cunoscute actori, ca Ion Lucian, sau unor păpușari care știu să fie artiști compleți — Brindușa Silvestru, Valeriu Simion, Costel Popovici. Scenele în care apar nevasta pescarului și pescarul (Brindușa Silvestru și Valeriu Simion) sunt exemplare pentru valorificarea tradiției genului; remarcabile contribuții la spectacol aduc Stefan Sandulescu, Mihai Pruijnski, Melania Petrescu, Aua Vlădescu Aron, Sonia Giba, Cristina Popovici. Umorul lui Jorj Voicu este însă, de astă dată, cam liniar.

Eșură îndoială că Vasile Sirli este un compozitor de talent, cu un real simț al ritmului scenei și al situațiilor dramatice. Speram, însă, că sursa inspirației să fie, în acest spectacol, muzica de epocă, lăutărească, pe care putea să-l prelucreze apoi și în forme de expresie moderne. Oare, Anton Pann nu a fost și compozitor și interpret, ba chiar profesor de muzică și de canto? Astă, cu atât mai mult, cu cît decorul plasează acțiunea în timp și în spațiu, prin acea gravură de epocă ce înfățișează Bucureștiul începutului de veac 19.

Mihai Crișan

telex-, „teatrul“ • telex-, „teatrul“ • telex-, „teatrul“

(Continuare din p. 33)
dante, doldora de informații inutile. Are dreptate poetul, ● Alexandru Tocilescu a fost angajat regizor la Teatrul „Ion Vasilescu“. ● La Teatrul pentru copii și tineret din Iași, se pregătesc un spectacol intitulat Iarmarocul

poveștilor după Ion Creangă. Regizor este Sergiu Tudose. Tot aici se repetă Fram, ursul polar. Regizor este Constantin Brenciușescu. Ursul lui Cezar Petrescu prinde viață și la Teatrul de marionete din Arad. ● Ce fac păpușarii din Tg. Mureș? Cei de

la secția română pregătesc Iarmarocul piticului Clip de Al. T. Popescu și Capra cu trei iezi după Ion Creangă. Regizoare: Maria Mierlău, Mierlău și iezi, sună frumos. Bine că nu pună spectacolul Adrian... Lupu. Cei de la (Continuare în p. 53)

TEATRUL

9

martie 1957

Înăști tema de care ne vom ocupa în cele ce urmează — Goethe și teatrul — ne oferă din belșug aspecte interesante.

Se înțelege că, în primul rînd, ne interesează ipostaza lui Goethe ca autor dramatic.

O primă observație surprinzătoare: poetul și cărui eea mai remittită și monumentală operă, *Faust*, este intitulată tragedie, poetul care a dărui repertoriului vîn al teatrului german, precum și literaturii universale, capodopere necircuite ca *Götz*, *Egmont*, *Hypatia* și *Tasso*, acest poet nu numai că și-a tăgăduit și-să insușirile de dramaturg, în accepția curentă a noțiunii, dar a și găsit mulți critici competenți care i-au împărtășit punctul de vedere.

Pîrsele că eea ce ne interesează, în primul rînd, este părerea proprie a lui Goethe în această privință. (...) ...Nu sunt nîște pentru a fi poet tragic, deoarece am o fire conciliantă; din această pricină nu-mi poate sătrui interesul un caz exclusiv tragic, care de fapt și de felul lui se cuvîne să fie ireconciliabil. Și, de altfel, în această lume de o extreimă plătitudine, ireconciliabil mi se pare a fi cu totul absurd." (...) Trebuie... să regretăm că din imboldul sării sale neobișnuite... Goethe a atenuat ulterior concepțele dramatice, justă la origine, le-a slăbit efectul sau le-a anihilat... Totuși, nemurările zguduiră tragic pe care ne-a fost dat să le trăim asistind la reprezentarea pieselor goetheene nu ne îngăduie să credem că Goethe ar fi dat cu desăvîrsire greș în ideea sa de autor tragic. Treptat, se încheagă în mintea noastră gîndul că în personajul lui Goethe și-a făcut apariția un nou tip de autor dramatic, care, pentru intîia dată, depășește cadrul dramei aristotelice, și anume — creatorul conflictului lăuntric, psihologic al dramei vieții sufletești. (...) În concepția lui, avantajul formei dramatice constă, mai presus de orice, în faptul că ea permite omului să-si desfășoare în întregime viața interioară. Lupta dintre două forțe adverse,

care este un postulat al poeticiei lui Aristotel, lipsește aproape cu desăvîrsire la Goethe. Totuși, o atare luptă este indispensabilă pentru crearea tensiunii... În dramele goetheene nu găsim eroi care să lasă biruințorii sau să cadă înfrîntă luptănd împotriva unor forțe exterioare, ci numai oameni sfîșiați de o luptă lăuntrică. Dar acești eroi, aparent inactivi, luptă pentru idealurile unei epoci noi, pentru idealurile viitorului, *oia cum luptă Oreste pentru onoare, împotriva prejudecătilor intumecate, erude, ale unei epoci în agonie — și ei rănumi invingători, căci viitorul nu poate fi stăvilit. Götz nu moare în luptă, ci este răpus de o boală obișnuită; dar figura lui e scăldată în lumina zorilor unui venit nou, care-i va recunoaște întreaga semnificație. Iar „inactivul“ Faust este simbolul măreț al spiritului omenește, al cărui marș victorios nu poate fi oprit.*

Este Goethe autor dramatic? Întreaga literatură dramatică a lumii, fără încă exceptă pe tragicii greci și pe Shakespeare, nu ne poate oferi nici măcar un rînd căruia să-i fie proprii paroxismul tensiunii, atmosfera saturată de groazi și tragicul zguduitor ale scenei curente din *Faust*!

(...) Trebuie să recunoaștem că teatrul românesc s-a arătat destul de refractar față de dramaturgul Goethe...

Alfred Margul Sperber, „Goethe și teatrul“, „Teatrul“, nr. 3/1957, p. 20.

telex-, „teatrul“ • telex-, „teatrul“ • telex-, „teatrul“

(Continuare din p. 53)

screia maghiară repetă A cui e pădurea? de Elteö József, Micu în lină de aur de Bajor Andor și Punguțu cu doi bani de... cine credeți? Regizor: Antal Pál, Semne bune are anul... copiilor! La redacție continuă să sească texte. Toate sunt citite

(prompt, atent și competență, credem noi!), cele bune se aleg: portofoliul, cum se zice, e *doldora*. Cum condițiile obiective ne permit să publicăm doar circa douăsprezece piese pe an, oferim din prisosul nostru teatrelor astăzi în căutare de piese noi, originale, unele

texte cu premise mai mult decât promițătoare: *Eclipsa de Mircea Marian*, *Investigația abia începe de Horia Tecuceanu și Cochilii de Eugen Serbanescu*, Atât, deocamdată, dar vă mai promitem. ● Intre 1 și 4 martie a avut loc la Buzău un

(Continuare în p. 96)

■ TEODOR MAZILU

Recorduri...

Sunt oameni care și fac și din stupiditate un fel marej, se antrenază, se zbat, se chinuie să demonstreze totala lor lipsă de umor. Aspirația spre performanțe stupide, rîvina de a te face de risul lunii e de neînteleas în lumea sportului, lumea a echilibrului, a sănătății și a bucuriei-simț. În artă te poți face de rîs fără efort, n-ai decit să-ți protejezi timbrul tău propriu. În sport, însă, trebuie să te zbată, să te antrenăzi, să ai nu numai rude foarte bine intenționate, ci și mușchii foarte dezvoltăți.

O editură britanică publică un fel de antologie a recordurilor stupide, o antologie pe care o împrospețează din timp în timp, ca să fiină cititorii la curenț cu tot ce e nou în acest domeniu.

Ce sunt aceleenea recorduri, ce feluri mărețe își propun, ce bariere vor să depășească? Acești campioni își propun feluri grandioase care le sunt la îndemâna: cîte balbe de bere pot fi băută stând într-un picior, cine străbate mai repede o anumite localitate, mergind pe bicicletă și citind presa în același timp, cine poate vorbi fără întrepere la telefon, zile și nopți întregi, cine poate sorbi cu poftă o surfurie de supă coborind scarile de la cel puțin etajul zece, cine își poate ocări soția legitimă simultan cu repararea și întreținerea automobilului...

Lista acestor recorduri stupide e nesfîrșită și demonstrează că și idioții au fantazie, și încă din belșug. Stupiditatea și-a găsit și forme de organizare, necesare marșului ei triumfal: campionate care se desfășoară în public, controlate de arbitri obiectivi, care veghează că idiotul să fie idiot cu adevărat și penalizează pe idioții impostori sau fără rezistență fizică. Armata compactă a idiofilor privește pe cei mai puțin idioți drept niște delincvenți pe care arbitrii, astăzi dincolo de bine și de rău, trebuie să-i penalizeze, să-i excludă din competiție. Ciudat e, însă, altceva: acești campioni ridicoli nu vor să-și pună cununa de lauri cu mîna lor, au nevoie de martori, de spectatori, de arbitri și, cumea nebunici, de obiectivitate. Ei își spun că prostia lor să fie onoștagată, să fie apreciată onest și competent. Idiotul urăște discreția, el vrea ca performanțele lui să se dezvăluie în fața lunii întregi.

Un ziarist a încercat să-și explice acestă avalanșă de campioni zdrențuți, orgoliosi, cerștori și nebuni. A găsit răspunsul, răspuns pe care noi, cu toată modestia care, cind ne caracterizează, cind nu ne caracterizează, îl bănuim, fără să simțim nevoie unor investigații speciale. A găsit răspunsul pe care noi îl știm de mult: dorința de notorietate, speranța de a fi celebru. Ca să devină cît de cît celebri, n-au nici moartă, nici tată, sunt gata să-și devore propriul caracter... Dacă prin stupiditate ajungi celebru, merită să fii stupid — își spun ei. Dar cine aspiră să fie stupid nu și-a îndeplinit, oare, apriorie, visul?

telex-, teatrul “• telex-, teatrul “• telex-, teatrul “• telex-, teatrul “•

(Continuare din p. 95)

Festival al dramaturgiei originale, organizat de teatrele populare. Dacă ne-ar fi invitat, am fi fost și noi acolo și am fi putut să vă spunem mai multe despre ce și cum a fost. Așa... FAIMA vă propune un concurs-ghicitoare. Despre ce este

vorbă? Cineva, dintr-un teatru care a participat cu un spectacol la Săptămîna teatrului scurt de la Oradea, fără să ia nici un premiu, a afirmat că juriul a fost un juriu incompetență. Iată întrebarea noastră: dacă spectacolul teatrului în discuție lucea un premiu, ce se în-

timpla? Teatrul acceptă premiul, deși i-ar fi fost atrăbit de un juriu incompetent? Sau refuză premiul, din mai sus arătatele motive? Cei care vor da răspunsul exact vor primi cîte două bilete la spectacolul Aventură în banal.

FAIMA